

Sizi rahatsız etmeye geldim!
Ali Şeriatî

Fecr Yayınları 148
ALİ ŞERİATİ
Bütün Eserleri 25

Kendisi Olmayan İnsan

Eserin Orijinal Adı
İnsan-ı bî Hûd

Tercüme
Prof. Dr. Ejder Okumuş

Editörler
Prof. Dr. Hicabi Kırlangıç
Prof. Dr. Derya Örs

Tashih ve Redakte
Doç. Dr. Murat Demirkol

© FCR Yayın Reklam Bilgisayar Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti.
(Sertifika No: 13178)

ISBN: 978-605-9652-88-9

10. Baskı: Ağustos 2018

Kapak ve İç Konsept: TN İletişim
Sayfa Düzeni: FCR
Baskı: Aydan Basın Yayın Ltd. Şti.
Örnek Sanayi Sitesi Alinteri Bulv. 364. Sk. No:
4 Tel: 0312. 354 46 27 Ostim/Ankara

**FCR Yayın Reklam Bilgisayar
San. ve Tic. Ltd. Şti.**

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sok. No: 14/1
Ulus - Altındağ / Ankara
Tel : 0312. 310 08 60
Faks : 0312. 311 47 89
web : www.fcr.com.tr
e-posta : fcr@fcr.com.tr

ALİ ŐERİATI

Kendisi
Olmayan İnsan

FEQR

Ankara 2018

İÇİNDEKİLER

- 06 Ali Şeriati
07 Yayıncının Notu

BİRİNCİ BÖLÜM

- 11 **Doğu ve Batı'da Hümanizm**
13 Sosyal Açıdan Dinlerin Tipolojisi
17 Dinin Tanımı
17 İnsanı Tanımlama ve Tanıma
21 Dinle İlgili Değişik Açıklamalar
28 Hümanizm
31 Egzistansiyalizm Ne Diyor?
42 Bu Mutlak Varlığa Ulaşmanın Yolları
43 Brahmanizm
45 Brahmanizm Ne Diyor?
64 Camus ve Felsefesi
81 Kant Ahlakının Tanımı
83 Mitoloji

İKİNCİ BÖLÜM

- 91 **İnsanın İsyanı**
93 Mitolojide İnsanın İsyanı
93 İnsanın Yeniden Yaratılışı
94 Promete
98 Promete ve İsyan
101 Yalnızlık
104 Promete ve Şeytan
104 Mitolojinin Kaynakları
105 Lukres ve Camus'nun Eser ve Düşüncelerinde İnsanın Başkaldırısı
112 Gurbet

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

- 113 **İnsanın Dört Zindanı**
Abadan Petrol Fakültesi Konferansı

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

153 İnsanın Dört Zindanı

Sosyal Hizmetler Yüksek Okulu Konferansı

162 Tabiatın Belirleyiciliği Nedir?

164 Tarihin Belirleyiciliği

169 Üçüncü Belirleyicilik Toplum Belirleyiciliğidir

171 Kendi Kendini Belirleme

BEŞİNCİ BÖLÜM

177 Kendisi Olmayan İnsan

ALTINCI BÖLÜM

217 Tamam İnsan

227 İnsanın Çeşitli Araçlarla Bozulma Türleri

YEDİNCİ BÖLÜM

269 Yeni İrtica

SEKİZİNCİ BÖLÜM

275 Günümüz İnsanın İhtiyaçları

284 İnsanın Düşmanları

DOKUZUNCU BÖLÜM

301 Kitap Hakkında Bir Söz

305 Bağların Kopması

308 İnsanın Anlamı ve Misyonu

310 İnsanın İhtiyacı ve Ekoller

312 Egzistansiyalizmde İnsanın Sorumluluğu

313 İnsan Yaratmanın Ömrü

315 İnsanın İçeriğini Boşaltmak

317 Toplum Türleri

319 İnsan Kendisinden Nasıl Boşaltılabilir?

323 İnsanlığı Yaratmaya Dönelim

ONUNCU BÖLÜM

325 Arzular

EKLER

337 Jung'un Hayatının Hazin Sonu

ALİ ŞERİATİ

23 Kasım 1933'te Horasan eyaletine bağlı Sebzivar'ın Mezinan köyünde dünyaya geldi. 1950'de Meşhed'deki Öğretmen Koleji'ne girdi. 1952'de Meşhed yakınlarındaki Ahmedâbâd köyünde öğretmenliğe başladı. 1955 yılında Mekteb-i Vâsita'yı yazdı. Ebuzer-i Gıfari'yi tercüme etti. 1956'da Meşhed Üniversitesi'ne girdi. Ulusal Direniş Hareketi'ne üye olduğundan, babası ve diğer üyelerle birlikte tutuklandı, altı ay tutuklu kaldı. 1959'da Alexis Carrel'den Dua'yı tercüme etti. Üniversiteden başarıyla mezun oldu. 1960'ta Fransa'ya gönderildi, orada sosyoloji ve dinler tarihi üzerine çalıştı. Cezayir Kurtuluş Hareketi'ne aktif olarak katıldı. Bu faaliyetlerinden dolayı Paris'te tutuklandı; bu arada birçok makale, konuşma ve çevirisi değişik dergilerde yayımlandı. Sosyoloji ve dinler tarihi alanında doktorasını tamamlayarak 1962'de İran'a dönerken sınırda tutuklandı; aylarca hapiste kaldı. Hapisten çıktıktan sonra öğretmenlik yapmaya başladı ve Meşhed Üniversitesi ve diğer merkezlerde konferanslar verdi. Hüseyiniye-i Irşad 1973 Eylül'ünde kapatıldı. Savak, Şeriatî'yi aramaya başladı. Kendisini bulamayınca babasını tutukladı. Babası bir yıl kadar hapsedildi. Şeriatî teslim oldu ve on sekiz ay hücrede kaldı. 1975-77 arası Savak'ın takibinden sürekli kaçıp başkalarının evlerinde kalarak çalışmalarına devam etti. Sabahlara kadar süren konuşmalar yaptı. 16 Mayıs 1977'de Avrupa'ya hicret etti. Otuz gün sonra İngiliz İstihbaratı'nın yardımıyla Savak tarafından şehit edildi.

YAYINCININ NOTU

Yaynevimiz, Şeriatî düşüncesini külliyyat olarak okurlarına sunmakla önemli bir hizmet vermektedir. Merhum Şeriatî, dünyanın bugün yaşayan iki önemli medeniyeti olan, İslam ve Batı medeniyetini yakından tanıma fırsatı bulmuş ender şahsiyetlerden biridir. Dahası, bir sosyolog gözüyle incelediği konuları, dahiyane bir düşünce işçiliği ile işlemiş ve Fars edebiyatının kendisine kazandırdığı akıcı üslupla ortaya koymuştur. Bilimsel liyakati, özgün bakış açısı, dindarlığı ve inandığı doğrular uğruna can verecek kadar yürekli kişiliği ile sadece İran gençliğini arkasından sürüklemekle kalmamış, dünya Müslümanlarının öze dönüş çabasına katkıda bulunarak bir döneme damgasını vurmuştur. Onun bu özgün ve özgürlükçü tutumu, sadece İslam düşmanlarının tepkisini çekmekle ve onlar tarafından şehit edilmekle kalmamış, dost ve kardeş bildiği Müslümanlardan da çok büyük tepkiler almıştır. Çünkü onun düşünceleri, Batılı saldırı karşısında çok derin ve güçlü bir mukavemet oluştururken İslam geleneğini kirleten ve çöküntüye sebep olan bidat ve hurafelere de ağır darbe indiriyordu. Tabii bu da bilinçsiz kesimler nezdinde İslam'ın kendisine yapılan bir saldırı olarak algılanıyordu.

Kendi tabiriyle içinde doğup büyüdüğü geleneksel Safevî Şiiliğine yönelttiği eleştiriler yüzünden İran'da dışlanırken, Şii bakış açısı nedeniyle de Sünnî dünyadan önemli tepkiler almıştır. Ancak Şeriatî, her ne kadar Ali Şiası ve Safevî Şiası ayrımı yapsa ve Safevî Şiiliğini eleştirse de eleştirdiği düşünceden bütünüyle kurtulamamış ve söz konusu etkilerle Sünnî dünyanın kabul

edemeyeceği kimi düşünceler serdedebilmiştir. Sahabiler hakkında kullandığı ifadeler hoşgörü sınırını zorlayan kusurlar olarak değerlendirilebilir. Ayrıca yaşadığı çağ ve çevrenin etkisiyle Fransız sosyalistlerinden etkilendiği ve kimi yorumlarında bu etkinin izlerinin görüldüğü de söylenebilir.

Ali Şeriati'nin de her insan gibi hata edebileceğini, hatalarının ve savaplarının sadece kendisini bağlayacağını okuyucunun takdir edebileceğine inanıyoruz. Fecr Yayınevi olarak, ölçümümüzün Kur'an-ı Kerim ve onun numune-i timsali olan Hz. Peygamber (a.s) olduğuna inanıyor, Şeriati de dahil bütün insanların bu ölçüler içinde değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Onun her görüşünü onaylamadığımız halde eserlerini yayınlıyor, ama katılmadığımız görüşlerine de müdahale etmeyi uygun görmüyoruz. Çünkü böyle bir müdahalenin düşüncelerin doğru anlaşılmasına engel olacağı, bunun da hem yazar hem okur açısından bir hak ihlali sayılacağı kanaatindeyiz. Buna rağmen kimileri, tasvip etmedikleri düşüncelerden dolayı bilinçsiz okuyucuların olumsuz etkileneceği gerekçesiyle vebal alacağımızı düşünebilirler. Fakat biz, genelde Müslüman olmanın, özelde Şeriati okuru olmanın, okuduğu her şeyi kabullenen değil, eleştiren bir seviye gerektirdiğini düşünüyoruz. Dolayısıyla bütün olumsuzluklarına ve kusurlarına rağmen Şeriati'nin o engin birikiminin bizlere çok şey kazandırdığına ve kazandıracığına inanarak eserlerini külliyat olarak yayınlamaya karar vermiş bulunuyoruz. Buna paralel olarak hem Fars hem de Türk edebiyatına vukufiyetiyle temayüz etmiş mütercimlerden oluşan bir heyet oluşturarak eserlerin en az hata ile çevrilmesine de özen gösterdik. Bu nedenle tercümeleler, sadece söz konusu eserleri dağınık vaziyette sunulmaktan kurtarmayacak, Şeriati okurunun liyakatsiz tercümelelerden çektiği sıkıntıları da asgariye indirecektir.

Külliyattaki kitapların bazılarında yazara ait olmayan dipnotlar yer almaktadır, İran'daki Dr. Ali Şeriati Eserlerini Derleme Bürosu tarafından eklenen notların sonunda (Derleyen), yayınevi-

miz tarafından ilave edilen notların sonunda (Fecr), mütercimlerin ilave ettiği notların sonunda ise (Çev.) ifadeleri kullanılmıştır. Bunların dışındaki dipnotlar Ali Şeriatî'ye aittir.

Ayrıca metin içerisinde bazı kelime ya da ibarelerin doğru anlaşılması için Derleyen tarafından bazı ilaveler yapılmıştır. Bu ilaveler [] içerisinde verilmiştir. Metnin orijinalinde eksik kalan bazı cümleler vardır. Bu kısımlar ...* işaretiyle gösterilmiştir.

Bütün hassasiyet ve çabamıza rağmen, insan olmamız hasebiyle gözümüzden kaçan kusurlar olursa okurumuzdan özür diler, eleştirilerine müteşekkir kalırız. Bu vesileyle Şeriatî'ye Allah'tan rahmet diler; başta değerli mütercimler olmak üzere, editörlere, tashih ve redakte heyetine ve eserlerin sizlere ulaşmasında emeği geçen bütün dostlara gönülden teşekkür ederiz.

FECR YAYINEVİ